

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Parallela Geographiae Veteris Et Novae

Briet, Philippe

Parisiis, 1649

Cap. I. De Antiqua Germania in genere.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13167

LIBER PRIMVS.

*De Germaniâ Antiquâ cum Regionibus Germaniâ
postea adiunctis.*

CAPVT PRIMVM.

De Antiquâ Germaniâ in genere.

§. I. Nomen.

P R I M V M incolarum eius nomen est THEVTISCI, non à Teutonibus populis qui Danicas Insulas coluerunt, sed à voce *Theuth*, quæ veteri linguâ Germanicâ *Deum* sonat, vt probat Cluuerius.

Secundum GERMANI, quod concessum est primùm iis populis, qui Rheno transgresso dixere se *Tungros*; hoc enim Galli linguâ suâ dixere *Germanos*, hoc est *viros militares*, vt diximus in Belgicâ. Quod autem quidam sic dictos volunt à Romanis, quasi essent Gallorum *Frates*, minimùm hallucinantur.

Tertium CELTÆ, quo nomine non tantùm dicti sunt ab Antiquis Galli, sed & Germani, vt pluribus doctissimè probat Cluuerius. Lipsius quidem voluit nomen Germaniâ vicissim Galliâ concessum esse, sed rectè confutatus est ab eodem Cluuerio cap. x. lib. i. Germaniâ Antiquâ.

§. 2. Quantitas.

Hos Germaniâ terminos assignat Tacitus. Separantur à Gallis, Rhatibus, atque Pannoniis Rheno, & Danubio Fluuibus; à Sarmatis, Dacisque mutuo metu, aut Montibus separantur; cætera Oceanus ambit &c. per montes intelligit Sarmaticos, & Carpathem: vbi sit constituendus locus mutui metus dicemus in Sarmatiâ.

Non dissententur tamen doctissimi Geographi Antiquis, & posterioribus temporibus Vistulam Fl. seu Vistillum fuisse Germaniâ

A ij

GERMANIA ANTIQVA.

terminum ab Oriente, id enim disertè adstruunt Plinius, Melæ, Ptolemæus: sed tamen non improbabiler dici potest, Germanos ulterius extensos esse, siquidem Æstij, atque Bastarnæ Germanicæ Gentes prædictum fluium transcendunt, vt docebimus in Sarmatiâ.

Supponamus tamen in præsentia Vistulam eius ab Oriente finem: quare ex Ptolemæo apud quem maxima *longitudo* Germaniæ sunt confluentes Obrincus & Rhenus Fluuij, atque Vistulæ ostia, complectitur 6. Gradus maioris circuli, ac proinde tria Stadiorum millia. Latitudo autem ex Danubij fonte eleuationis polaris 30. apud eundem, ad partem maximè Borealem Cymbricæ latitudinis 39. igitur 4500. Stadiorum est.

§. 3. *Qualitas.*

ASPERA, dicitur à Tacito, cælo & terris informis: itémque tristis cultu, & aspectu: præterea horrida & fœta paludibus. Melæ rumentem montibus proponit.

HVMIDA, impedita fluminibus Melæ.

FERAX sati, Tacito est, sed fructiferarum arborum impatiens. Item, pecora fecunda habet, sed improcera; denique, iumenta parua & deformia.

INOPS. Aurum & Argentum propitij, an irati Dij, Germaniæ denegarint dubitat Tacitus: postea tamen idem auctor comperit Curtium Rufum, hæc scrutatum esse in agro Mattiacorum.

§. 4. *Lingua.*

Si credatur Philippo Cluuerio, homini in his rebus ad nau-seam vsque accurato cap. 5. & sequentibus lib. 1. de Germaniâ, olim Celtica lingua distributa fuit in quinque dialectos, Germanicam, seu Teutonicam, Gallicam, Britannicam, Hispanicam, & Illyricam, quod demonstrare nititur, ex veteribus harum Gentium vocabulis inter se concinentibus: id ego nec omnino probare possum, nec refutare licet. Certè rectè conficit Sarmatas aliquos, Germanicè locutos esse.

§. 5. *Mores.*

SIMILES fuisse Germanos Gallis quoad mores tradunt *Strabo*, atque *Dio*; negat *Cæsar* in *Commentariis*.

VRBES nullas habebant, & oppida, imò nec pati quidem poterant iunctas inter se sedes, ita *Tacitus*. Quod tamen *Cæsar* negat lib. 4. de Suevis loquens, & vi de Vbiis eo tempore *Trans-Rhenanis*: sed illa oppida *Cæsar*is erant *Britannicis* similia; meminit quoque hic *πόλειων Herodotus*.

DOMVS imbrem culmo, & fronde defendebant; *Seneca*. Has separatas locabant, vt fons, vt campus, vt nemus placuit, *Tacitus*. Has sæpe mutabant, agros subinde novos quærentes, *Strabo* & *Cæsar*. Hyeme degebant in speluncis, quas operiebant fimo. *Tacitus*, *Plinius*, *Seneca*.

VESTES. 1. Nutriebant cæsariem, eamque flauam: hanc non ponebant nisi aliquo hoste cæso, *Tacitus*, *Iuuenalis*. Barbam omnino radebant, præter labrum superius, *Diodorus*.

2. Nudi iuuenes, antequam puberes, etiam hyeme, *Mela*. Viri sagis vtuntur ex pellibus, aut libris arborum, *Idem*. Sagum autem fibulâ, aut spinâ neciebant, atque consuebant, *Tacitus*. Vestem breuem, vsque ad umbilicum *Rhenonem* vocabant, *Isidorus*. Fuit & eis vestis singulos exprimens artus, *Tacitus*.

3. Non aliæ fœminis, quàm viris vestes, nisi quòd fœminæ sæpius lineis amictibus velentur: eas purpurâ variant, nudæque brachia, ac lacertos, at proximam partem pectoris, incedunt, *Tacitus*.

LECTVS. Dormiebant in pellibus ferarum, aut in gramine nudo, *Mela*. Humi quies, epulæque capiuntur, sed separatæ singulis sedes intervescendum, *Athenæus*.

CIBVS. Lacte & pecore viuunt, caseo, & venationibus, *Tacitus* & *Cæsar*: necessitate cogente herbis, vt eorum equi virgultis, *Appianus*. Herbis viuere *Fennos*, ait *Tacitus*. Crudâ carne manibus pedibusque eam subigendo, *Mela*. Carnes tamen assas Germanis assignat *Athenæus*, & illustrioribus viris potiores cibos.

POTVS. Humor ex hordeo, & frumento, *Tacitus*; lacte vsos esse in potionem, ait *Athenæus*.

NYPTIÆ. Soli propè barbarorum vnâ vxore contenti viuunt, *Tacitus*; ante annum xx. fœminis non vtuntur, *Cæsar*. Non offert

vxor marito dotem, sed maritus vxori, *Tacitus*. Adulteræ crinem attondet maritus, coram propinquis expellit domo, & per omnem vicum verberare agit. Quæ semel pudicitiam publicauit, non formâ, non ætate, non opibus maritum inuenit, *Tacitus*. De Saxonibus tamen magis particularia tradit S. Bonifacius Archiepiscopus ad Ethebaldum Regem Anglorum: si virgo apud eos in paternâ domo, vel maritata sub coniuge sit adultera, manu propriâ strangulatam cremant, aut cingulo tenus abscissis vestibus flagellant eam castæ Matronæ, & de villa in villam missæ occurrunt nouæ flagellantes, cultellisque pungunt donec interimant.

POENÆ. Proditores, & transfugas arboribus suspendunt; ignauos, & imbelles, & corpore infames cæno, ac palude iniectâ in super crate mergunt. De leuioribus culpis conuicti certo equorum pecorûmque numero multantur: pars multæ Regi vel ciuitati, pars ipsi, qui vindicatur, aut eius propinquis cedit. Ita luitur homicidium armentis, atque pecoribus, *Tacitus*.

BELLVM. Omnes Germani belli amantes, & impatientes otij. Arma galea, aut cassis, in quibus ferarum rictus exprimentur, ex quibus extant plerumque cornua Bouum, aut Ceruorum. Lorica, clypeus amplior, & oblongior. Ensis maximus, & ad truncandum aptus. Lancea tela diuersi generis, de quibus legatur Cluuerius lib. 1. cap. 43. veteris Germaniæ, vbi hæc, sicut & pugnandi morem ad nauseam discussa reperies.

§. 6. Religio.

Hic opponuntur Cæsar & Tacitus, Cæsar enim ita lib. 6. de Germanis. Neque Druydes habent qui rebus diuinis præsent, neque sacrificiis student: Deorum numero eos solos ducunt, quos cernunt, & quorum opibus apertè iuuantur, Solem, & Vulcanum, & Lunam, reliquos ne famâ quidem acceperunt.

Tacitus econtrâ de moribus Germaniæ: Deorum maximè Mercurium colunt, cui certis diebus, humanis hostiis litare fas habent, is porro erat *Theuth*, à quo se oriundos putabant. Herculem, & Martem concessis animalibus placant, Marti & Mercurio plerumque captiuis litauere. pars Sueuorum Isisdem coluit; alij quos recenset Hertham, hoc est Terram matrem. Naharuali Deos duo, quos Romani interpretantur Castorem, & Pollucem,

Non habebant statuas & imagines Deorum Germani, sed tantum lucos, Deorumque nominibus appellabant illud secretum, quod solâ reuerentiâ videtur. Neque enim Deos parietibus contineri putant: ita *Tacitus*. Aliquot tamen habuisse templa ex eodem probare nititur *Cluuerius*.

Ex fremitu Equorum candidorum & hinnitu futura præcinebant Sacerdotes, *Tacitus*. Habebant quoque mulieres fatidicas, *Tacitus*, *Dio*, *Strabo*; quarum tres potissimum celebrantur, *Velleda*, *Ganna*, & *Aurinia*.

Solis Sacerdotibus licitum est vincire, aut verberare quemquam, non quasi in pœnam, nec Ducis iussu; sed velut Deo imperante quem adesse bellantibus credunt; *Tacitus*.

§. 7. Politia.

REGIO vniuersa diuidebatur in pagos, pagi in vicos. Principes aut Reges ferè regionibus, aut pagis imperabant, vicis Duces. Quatuor erant ordines Nobilium, Ingenuorum, Libertorum & Seruorum.

NOBILES dicti postea *Edlingi* sufficiebant Reges, & Duces, REGES ex Nobilitate, DUCES ex virtute, *Tacitus*. Nec Regibus infinita aut libera potestas: Duces exemplo potius, quàm imperio rempublicam administrant; si prompti, si conspicui, si ante aciem agant admiratione præfunt, neciis licet sicut nec Regibus vincere, aut verberare quemquam, *Tacitus*.

REX eligebatur ferè, & si non placeret postea, reiiciebatur, *Tacitus*. Quidam tamen ex vnâ stirpe semper elegerunt, vt *Marcomanni Maroboduos*, & *Quadi Tudros*. Rex autem inaugurabatur impositus scuto, & sustinentium humeris vibratus.

In consiliis Reges, & Principes negotia conficiebant, non auctoritate sed suafione. Frameas concutiebant si res placeret, edebant fremitum si displiceret, *Tacitus*.

Quo autem in precio Rex apud eos haberetur, ex Burgundionum factò intelliges. Rex apud eos *Endinos* dicebatur; si autem sub eo belli fortuna titubasset, vel segetum copiam terra denegasset, potestate depositâ remouebatur, *Am. Marcellinus lib. 28.*

INGENVI postea dicti *Friilingi*, dabantur comites Nobilibus iura per pagos reddentibus: ita *Tacitus*. Falsum est igitur quod